

NOB in graditelje povojne domovine. Vse to pa pionirji dobro sprejemajo, kar pozitivno vpliva na oblikovanje njihove osebnosti.

Prehod mladih iz osnovne v **srednjo šolo usmerjenega izobraževanja** vpliva na zmanjšanje intenzivnosti in aktivnosti vključevanja v nekatere oblike podružbljanja revolucionarnih tradicij. To pa pogojuje več vzrokov: odhod v drugo okolje, obremenitev z učnim programom, bolj odmaknjen odnos pedagoškega kadra do učencev in podobno. Pridobitve NOB so zajete tudi v učnem načrtu srednjega usmerjenega izobraževanja, vendar je svet usmeril svojo aktivnost v obogatitev teh programov in povezovanje aktivnosti z ustreznimi organi v okolju, kjer izobraževalne ustanove delujejo. Pogostokrat se ugotavlja, da je pri izvajanju sicer številnih akcij in prireditvah precej nezveljavljeno kopiranje, kar se navaja kot vzrok, zakaj se mladi ne vključujejo še bolj aktivno. Zaskrbljujoče je spoznanje, da število mladih pri prijavljanju za sodelovanje v mladinskih delovnih brigadah upada, enako pa velja za delo mladih v delegacijah in drugih aktivnostih v samoupravnem in družbenopolitičnem sistemu. Uspeli sta akciji: »88 dreves za tovariša Tita« ter akcija ureditve spominskega parka v Goricanah.

Označevanje pomembnih jubilejev

Jubileje iz obdobja NOB se ustrezno obeležuje, zlasti v osnovnih šolah in ob občinskem prazniku ter prazniku krajevnih skupnosti. Zelo uspešno so bili zasnovani in izpeljani nekateri kulturnometriški programi: npr. srečanje borcev NOV in aktivistov Gorenjske v Mostecu in 22. 6. 1983 ob občinskem prazniku ter spominska slovesnost na Ljubelju. Kar zadovoljivo se neguje partizanska borbena pesem in drugi motivi v amaterskih skupinah, kar je treba še spodbujati.

Spomeniško varstvo

V občini se v okviru ZZZB NOV in SZDL zadovoljivo rešuje vprašanje spomeniškega varstva. Uspešno se uresničuje družbeni dogovor o spomeniških revolucionarnega gibanja, narodnoosvobodilne borbe in socialistične izgradnje na območju ljubljanske občine. V ta namen ustanovljeni odbor udeležencev družbenega dogovora zelo dobro izpolnjuje svoje obveznosti in uspešno sodeluje z upravnimi organi. Zavodom za spomeniško varstvo, krajevnimi skupnostmi in drugimi zainteresiranimi dejavniki. Letni program za leto 1983 se je delno nanašal na že začeta dela v letu 1982, delno pa na obnovitvena dela, ki jih je kljub večjim oviram bilo nujno izvesti v letu 1983. Težišče aktivnosti je na vzdrževanju spomenikov in spominskih plošč. Menimo, da bi v prihodnje postavljali nove spomenike samo v tehtno utemeljenih primerih, saj so vsi pomembnejši dogodki že primerno obeleženi. V letu 1983 je bila urejena spominska soba narodnega heroja Franca Rozmana-Staneta v njegovi rojstni hiši v Pirničah. Pri tem je bilo uspešno sodelovanje s krajevno skupnostjo Pirniče, Mestnim muzejem v Ljubljani in Ljubljanskim regionalnim zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine. Pripravljen je tudi predlog odloka o razglasitvi delov zgodovinske dediščine na območju občine Ljubljana-Siška za zgodovinske spomenike, ki je že rešil nekatera normativna vprašanja. Sklenitev samoupravnega sporazuma o prevzemu skrbi za varstvo, vzdrževanje in obnavljanje spomenikov, spominskih plošč in drugih obeležij NOB in socialistične izgradnje med skupščino občine in skrbniki pomeni tudi dokončno ureditev te pomembne zadeve.

Poimenovanje ulic, cest, trgov in javnih zgradb poteka po veljavnih predpisih. Do leta 1964 je bilo to v pristojnosti občin, s spremembami in dopolnitvami statuta mesta Ljubljane pa je v pristojnosti skupščine mesta Ljubljane. Pri izvršnem svetu skupščine mesta Ljubljane je v ta namen ustanovljena posebna komisija, v kateri so zastopane vse občine. Za obravnavo predlogov pa so pristojne skupščine krajevnih skupnosti, delegati občinskih skupščin pa so seznanjeni s tem vprašanjem prek delegatskega gradiva za seje SML (vsak predlog mora biti v enomesečni javni razpravi). Pri tem se zadovoljivo uveljavljajo imena pomembnih slovenskih in jugoslovanskih revolucionarjev in narodnih herojev, kot tudi dogodki, povezani z NOB in revolucionarnimi tradicijami.

Zgodovinske in publicistične

Med glavne naloge zgodovinske sodi predvsem zbiranje gradiva ter pisanje zgodovine od predvojnega časa prek obdobja NOB do povojne revolucionarne preteklosti. Predvsem za zbiranje spominskega gradiva je skrajni čas, kajti vrste udeležencev predvojnega in tudi vojnega revolucionarnega obdobja se vse bolj redčijo. V delo se morajo vključiti ne le občinski sveti, pač pa tudi zgodovinarji, pedagogi po osnovnih šolah in šolah usmerjenega izobraževanja v občini. Še nadalje je potrebno spodbujati in podpirati delo aktivistov OF pri zbiranju gradiva, predvsem spominskega, ki predstavlja izhodišče za kasnejšo znanstveno obdelavo. Delo vseh pa usmerja in usklajuje zgodovinar, zaposlen v komiteju za družbene dejavnosti, v sodelovanju z ustreznimi institucijami v mestu. Med prednostne naloge zgodovinske na območju občine Ljubljana-Siška sodijo naslednje naloge:

- evidentiranje in klasifikacija zgodovinskega gradiva po načelih, ki so veljavna za arhivsko in muzejsko službo v SR Sloveniji;
- končati in v primerni obliki objaviti krajevne kronike iz predvojnega obdobja in obdobja NOB;
- pripraviti in objaviti publikacijo o pomnikih delavskega gibanja in NOB v občini Ljubljana-Siška z idejno-politično utemeljitvijo in zgodovinskim opisom;
- sodelovati pri akciji sveta za ohranjanje, tradicij in spomeniško varstvo pri POK SZDL pri dopolnitvi II. izdaje Vodnika po partizanskih poteh;
- realizirati raziskovalni termin o nastanku in delovanju ZKMJ na območju občine Ljubljana-Siška ter v šoli v Tacnu;
- nadaljnje zbiranje zgodovinskega gradiva, predvsem spominskih pričevanj še živečih udeležencev delavskega gibanja in NOB.

Naloge skupščine občine Ljubljana-Siška

Skupščina občine Ljubljana-Siška je podelila domicil Rašiški četi, Dolomitskemu odredu, okrožnemu odboru OF Škofja Loka, pokrajinskemu komiteju KPS za Gorenjsko pri pokrajinski komisiji VOS OF za Gorenjsko ter medvojnemu aktivu OF bivšega rajona Ljubljana-Siška. Navedene enote oziroma odbori delujejo na temelju statuta ZZZB NOV Slovenije in lastnih samoupravnih aktov. Temeljni smoter navedenega združevanja je medsebojno povezovanje, ohranjanje vojnega tovarištva, organiziranje skupnih srečanj in posredovanje borbениh izročil iz obdobja NOB mladi generaciji. Programe dela so dolžni usklajevati z občinskim odborom ZZZB NOV, finančna sredstva pa jim dodeljuje skupščina občine. Višina navedenih sredstev naj bi ustrezala ovrednotenemu programu dela. Odbori navedenih enot so doslej uspešno razvijali svoje politične aktivnosti na območju občine glede na temeljne smotre njihovega združevanja. Pojavljale so se tudi zahteve nekaterih drugih odborov, ki nimajo našega domovanja, naj se jim ureja nekatere administrativne zadeve, obvešča borbe, deli publikacije, nudi finančno pomoč itd.

Občina Ljubljana-Siška ima na področju negovanja tradicij tudi dve izredni obveznosti, in sicer:

- sodelovanje pri izgradnji spominskega prostora in vsakoletnega spominskega srečanja »Boško Buha« na Jabuki pri Prijepolju v SR Srbiji in
- sodelovanje na vsakoletnih srečanjih borcev NOB in mladine Jugoslavije »4. julij«. Idejo o ureditvi spominskega prostora »Boško Buha« na Jabuki so dali pionirji iz Prijepolja že leta 1959. Najprej je bil zgrajen pionirski dom, za katerega so zbirali denar vsi pionirji Jugoslavije. Nekaj let kasneje je bil ustanovljen iniciativni odbor za graditev spominskega prostora in leta 1966 so že bile prve pionirske slovesnosti ob obletnici smrti Boška Buhe, ki zdaj potekajo vsako leto. Spominski prostor je še vedno v izgradnji. Doslej je zgrajen spominski dom Boška Buha, mladinsko naselje s 350 ležišči, muzej pionirjev in mladine Jugoslavije, spomenik Bošku Buhi in doprni kipi pionirjev iz republik in pokrajin (iz vsake po en pionir, ki preestavlja pionirje iz svoje republike — pokrajine; iz SR Slovenije Milan Mravljec). Doseda-

nje dogovore je za SR Slovenijo izpolnila občina Ljubljana-Siška, ker je Milan Mravljec naš rojak in je padel nad Podutikom. Vse to pa še vedno ni urejeno statutom na ravni federacije, kar bi bilo nujno potrebno. Občinski odbor ZZZB NOV je predlagal republiški odboru ZZZB NOV osnutek medrepubliškega dogovora. Težave so tudi pri financiranju vsakoletnih pionirskih manifestacij, kar je nujno potrebno urediti. Že 16 let se dne 4. julija izvajajo medobčinska srečanja borcev NOV in mladine Jugoslavije, od 15. maja 1973 pa je o tem v veljavi pisni dogovor, ki ga je sprejelo 26 občinskih organizacij ZZZB NOV iz raznih krajev Jugoslavije (iz SR Slovenije občinski odbor ZZZB NOV Ljubljana-Siška, Titovo Velenje in Celje). Osnovni smoter teh srečanj je negovanje revolucionarnih izročil in posredovanje le-teh mladi generaciji ter izmenjava delovnih izkušenj v borbenski organizaciji.

S tem gradivom so bila posredovana v delegatsko razpravo nekatera vprašanja ohranjanja in razvijanja revolucionarnih tradicij delavskega gibanja, NOB in socialistične izgradnje v občini Ljubljana-Siška, z namenom, da bi spodbudili družbenopolitične, družbene in druge dejavnike k večji vsebinsko revolucionarni aktivnosti za odločnejše uveljavljanje revolucionarnih izročil in moralnih vrednot kot neizčrpne motivacije za obvladovanje sedanjih težkih gospodarskih razmer, s posebnim poudarkom na socialistični morali in odgovornosti na vseh ravneh in v vseh strukturah.

30 let Gospodarskega razstavišča

18 milijonov obiskovalcev

(mlv) Letos praznuje ljubljansko Gospodarsko razstavišče (GR) visok jubilej svojega obstoja. V tridesetih letih je na 300 sejmskih prireditvah v organizaciji GR sodelovalo 47.587 razstavljalcev iz 54 držav vseh petih kontinentov. S tem so odigrali pozitivno gospodarsko vlogo, tako na področju blagovne menjave, promocije novih proizvodov, pri posredovanju znanja in izmenjavi tehnoloških, strokovnih in tržnih informacij, ki so bile tudi vzgojno poučne.

Prve prireditve GR, v začetku se je imenovalo »Ljubljanski velesejem«, so že sodile v prve specializirane razstave, ki so bile 1953-54 v telovadnih prostorih Tabora, kavarni Evropa in celo v Slovenski filharmoniji. Z odločbo Trgovinske zbornice Slovenije je bilo leta 1954 končno ustanovljeno Gospodarsko razstavišče, ki mu je bila dodeljena lokacija za gradnjo razstavnih prostorov med Titovo, Linhartovo, Vilharjevo in Robbovo cesto, kar je bilo takrat na obrobju mesta. Ker so na tem prostoru že stali nekateri objekti, so jih morali podreti, adaptirati ali pa preseliti. Na videz nepremostljive ovire so v teku let uspešno reševali s stalnim dograjevanjem in širjenjem svojega programa, ki je postal znan po vsem svetu, priznanja, ki jih podeljuje GR za razstavljenost vrhunsko kvaliteto, pa so v svetu izredno cenjene.

Vse večje zanimanje razstavljalcev kaže na nujno potrebo po razširitvi sejmskih prostorov GR, ki je tod skoraj nemogoča in je verjetno iskati rešitev v preselitvi GR na drugo, večjo lokacijo na robu mesta.

Ugotovljeno je bilo, da si je vse seje in druge izvensejmske ali obsejmske prireditve na obeh sejiščih ogledalo okrog 18 milijonov obiskovalcev, kar kaže na izredno dobro načrtovano gospodarsko dejavnost GR.

Na vseh teh prireditvah so bila vedno prisotna tudi naša šišenska podjetja, ki so v vseh teh letih obstoja GR dobivala številna priznanja in odličja.